

Valtionosuuspäätökset 2024

Kaupunginhallitus 26.02.2024 § 52

Valtiovarainministeriö on 21.12.2023 päätöksillään vahvistanut vuoden 2024 valtionosuudet. Päätökset on toimitettu kaupunginhallitukselle tiedoksi mahdollista muutoksenhakua varten.

Peruspalvelujen valtionosuus ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus vuonna 2024

Talousarvion 2024 valtionosuuksiin on budjetoitu kuntaliiton ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin pohjautuen 11 704 446 euroa.

Valtionosuuspäätöksen perusteella valtionosuuksia saadaan 12 439 042 euroa eli 734 596 euroa talousarvioon budjetoitua enemmän. Erittely on esitetty alla:

	VM:n päätös euroa/vuosi	TA 2024 euroa/vuosi
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	10 505 916	10 505 915
Verotulomenetysten korvaus	2 104 521	2 122 758
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyössä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	- 171 395	- 924 227
Yhteensä	12 439 042	11 704 446

Ennakkoitua suurempi valtionosuus selittyy merkittävilä osin perusopetuksen valmistavan opetuksen rahoituksen tarkastuksesta. Ukrainan tilanteen vuoksi vuonna 2022 perusopetuksen valmistavassa opetuksessa on ollut oppilaita poikkeuksellisen paljon ja näistä oppilaista maksettava valtionosuus maksetaan kaupungille takautuvasti vuonna 2024. Takautuva maksu on perusteltua, koska sillä korvataan kaupungille aiheutuneet ylimääräiset kustannukset (esimerkiksi henkilöstöresurssin lisäys noin 10 henkilötyövuotta).

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä yhden oppilaan osalta enintään yhdeksän läsnäolokuukautta. Kyseessä on siis kertaluontoinen ja poikkeuksellinen erä.

Maahanmuuttajille järjestettävän perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoitus määräytyy läsnäolokuukausien määrän ja läsnäolokuukautta kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Valmistavan opetuksen rahoitus maksetaan arvioitun suoritemäärän perusteella. Vuoden 2022 ennakkollinen arvioitu rahoitus tarkistettiin toteutunaa vastaavaksi vuoden 2024 rahoituksessa. Valtionosuusrahoitus ei siis tältä osin perustu reaaliaikaiseen tilanteeseen.

Vuosien 2024 ja 2023 valmistavan opetuksen rahoituksen muodostuminen on esitetty alla.

Koulutusmuoto	Vuoden 2024 rahoitus perustuu vuoden 2022 toteumaan			Vuoden 2023 rahoitus perustuu vuoden 2021 toteumaan		
	lkm (kk)	yksikköhinta (€)	vos. (€)	lkm (kk)	yksikkö- hinta (€)	vos (€)
20067 perusop: valmistava opetus	336,0	1.327,76	446.127	87	1.323,56	115.150
20073 perusop: valmistava arvionkorj.	277,0	1.327,76	367.790	-27	1.323,56	-35.736
Yhteensä	563,0		813.917	60		79.414

Kotikuntakorvaus

Kaupunki maksaa korvausta kiteeläisten oppilaiden käydessä muiden kuntien, valtion tai yksityisten opetuksen järjestäjien koulua. Vastaavasti kaupunki saa korvauksia muiden kuntien oppilaista, jos nämä ovat kaupungin kouluissa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13-15-vuotiaille.

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaan kotikuntakorvauksen perusosa on 7 459,25 euroa. Eri ikäryhmien kotikuntakorvaukset määräytyvät vahvistettujen kertoimien mukaan. Kaupunki maksaa päätöksen mukaisesti vuonna 2024 kotikuntakorvausmenoja -137 325 euroa ja saa kotikuntakorvaustuloja 95 777 euroa. Talousarvioon on budjetoitu kotikuntakorvausmenoja -145 325 euroa ja kotikuntakorvaustuloja 95 777 euroa. Lopulliset summat kotikuntakorvausmenoista ja -tuloista on selvillä tilivuoden päätyttyä.

	VM:n päätös euroa/vuosi	TA 2024 euroa/vuosi
Kotikuntakorvaustulot	95 777	95 777
Kotikuntakorvausmenot	- 137 325	-145 325

Kiteen kaupungin vuoden 2024 talousarvion valtionosuuksien tuloarvioita voidaan ensimmäisen osavuositarkastuksen yhteydessä korottaa valtionosuuspäätöstä vastaavaksi.

Jos kaupunki on tyytymätön valtiovarainministeriön ko. päätöksiin, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle.

Liitteenä:

- päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2024
- päätös kotikuntakorvauksen perusosasta 2024

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, kaisa.lappalainen@kitee.fi, puh. 040 105 2002

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, pekka.hirvonen@kitee.fi, puh. 040 105 1001

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Esittelijä antoi kokouksessa päätösehdotuksen seuraavasti:
Kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle.
Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

4/02.05.01.00.00/2024

Kaupunginhallitus 11.03.2024 § 69

Valtiovarainministeriön tekemän Kiteen kaupungin valtionosuuspäätöksen kustannustiedoissa on huomioitu Siun Sote -kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattu pakollinen varaus (24,1 milj. euroa) vuosien 2021 ja 2022 palkkaharmonisaation kustannuksia.

Pakollinen varaus tehdään, jos niiden toteutumista on tilinpäätöstä laadittaessa pidettävä varmana tai todennäköisenä. Vastainen meno tai menetys kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi ja taseen siirtovelkoihin, jos menon tai menetyksen täsmällinen määrä ja toteutumisajankohta tunnetaan. Muussa tapauksessa se merkitään pakolliseksi varaukseksi. (KPL 5:14 §.)

Siun sote – hyvinvointialueen (7.2.2024 erittely palkkaharmonisoinnista 2021–2022) toimittaman laskelman mukaan vuosien 2021–22 palkkaharmonisoinnin kokonaiskustannus on 23,7 milj. euroa sisältäen viivästyskorkoa 2,9 milj. euroa.

Kiteen tilinpäätöksessä 2023 Siun sote -kuntayhtymän mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin varauduttiin 1 703 610 euron pakollisella varauksella (vuoden 2021 palkkaharmonisointivaraus 914 512 euroa ja vuoden 2022 palkkaharmonisointivaraus 789 098 euroa).

Sote -kustannukset on otettu huomioon Siun Soten 2023 tilinpäätöstietojen mukaisina, joten Kiteen kaupungin valtionosuudet määräytyisivät nyt siis Siun soten pakollisen varauksen perusteella. Eli menon täsmällistä määrää ei ole tunnettu.

Kuntien omaisuutta siirtyi voimaanpanolain 20 §:n mukaisesti hyvinvointialueelle, mutta toisaalta palkkaharmonisaatiota koskevat, ajankohtana 31.12.2022 toteutumattomat velat eivät siirtyneet, vaan ne tulivat jäsenkuntien katettavaksi Siun soten tekemään pakolliseen varaukseen perustuen. Tästä on aiheutumassa se, että kaikki palkkaharmonisaatiota koskevat kustannukset jäävät pysyvästi rasittamaan Kiteen kaupungin valtionosuuksia.

Voimaanpanolain 20 §:n § 1 momentissa säädetään, että erikois-sairaanhoitolain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Täten lähtökohtaisesti kaikki kuntayhtymän varat, velat ja sitoumukset tuli siirtää suoraan lain nojalla Siun Soten kuntayhtymältä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle.

Kuntien rahoittama kuntayhtymän omaisuus on siirtynyt tarkasti lain kirjainta noudattaen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Varoilla, veloilla ja sitoumuksilla tällaisessa siirtotilanteessa tulee olla yhtäläiset

oikeusvaikutukset. Palkkaharmonisaation osalta voimaanpanolaissa ei ole erillistä säännöstä.

Palkkaharmonisaatiosta ei ajankohtana 31.12.2022 ollut mitään sopimusta tai lakiin tai tuomioistuimen päätökseen perustuvaa veloitetta, jonka pohjalta voitaisiin esittää, että Siun Soten taseeseen olisi muodostunut erääntynyt saatava palkkaharmonisaatiosta henkilöstölle ja että jäsenkunnat olisivat siitä vastuussa.

Edellä olevan takia VM:n tekemä Kiteen kaupungin peruspalvelujen vuoden 2024 valtionosuutta koskeva päätös on virheellinen. Valtionosuuksien pohjana on käytetty Siun Soten ilmoittamia arvioon perustuvia tietoja.

Valtioneuvoston asetus (1393/2022, 7 § muutettu VNA 29.6.2023/885) ei voi olla oikeusvaikutuksiltaan vahvempi kuin voimaanpanolain 20 §:n 1 momentin säännös.

Oheismateriaalina:

- Siun sote alijäämä ja palkkaharmonisoinnin kustannukset jäsenkunnittain oikaisut vuoden 2021 ja 2022 kustannuksiin Kiteen kaupunki
- Palkkaharmonisointilaskelma 2021–2022 Siun sote ky jäsenkunnille_7.2.2024

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, kaisa.lappalainen@kitee.fi, puh. 040 105 2002

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, pekka.hirvonen@kitee.fi, puh. 040 105 1001

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hakea oikaisua valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuutta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta koskevaan päätökseen.

Kaupunginhallitus valtuuttaa talousjohtajan laatimaan oikaisuvaatimuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkintä: Eeva-Liisa Auvinen ja Osmo Pirhonen jäivät itsensä (osallisuusjäävi: Siun Soten aluehallituksen jäsenyys) ja poistuivat kokouksesta pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkintä: Jaakko Uuksulainen (Osmo Pirhosen varajäsen) osallistui kokoukseen asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan klo 17:56-18:05.